

בש"פ 550/18 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 550/18

לפני:

כבוד השופט ד' מינץ

העורר:

פלוני

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב'
השופטת נ' בכור), מיום 4.1.2018, במ"ת
4238-10-17

בשם העורר:

עו"ד ירון גיגי; עו"ד אביעד לנצ'נר
עו"ד אפרת גולדשטיין

בשם המשיבה:

החלטה

לפני ערר לפי סעיף 53(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: החוק), על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (השופטת נ' בכור), מיום 4.1.2018, במ"ת 4238-10-17, בגדרה הוחלט על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

הרקע לערר וטענות הצדדים

1. על פי עובדות כתב האישום, העורר פעל ביחד עם אחרים על מנת להעביר טלפונים סלולאריים וציוד נלווה לאסירים ביטחוניים המרצים עונש מאסר בבתי הסוהר השונים. לשם כך, העורר "הושתל" כעובד בחברה המספקת סחורה לקנטינות בבתי הכלא בהם שוהים האסירים הביטחוניים, והחדיר טלפונים וציוד נלווה שקיבל מן הנאשמים האחרים בכתב האישום, בתמורה לקבלת תמורה כספית. בהתאם לכך יוחסו לעורר עבירות של הכנסת ציוד קצה רט"ן

עמוד 1

במטרה לפגוע בביטחון המדינה או לסייע לארגון טרור (ריבוי עבירות כמבצע בצוותא), לפי סעיף 52(ב)(2)(א) בנסיבות סעיף 52(ב)(3) לפקודת בתי הסוהר, התשל"ב-1971, יחד עם סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); מתן אמצעים לארגון טרור (ריבוי עבירות כמבצע בצוותא), לפי סעיף 23 לחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016, יחד עם סעיף 29 לחוק העונשין; קשירת קשר לפשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המשיבה בקשה למעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. העורר הודה בקיומן של ראיות לכאורה בדבר העברת טלפונים סלולאריים לבתי סוהר, אך עם זאת, הוא סבר כי אין בחומר הראיות לכאורה כל אינדיקציה לקיומו של יסוד נפשי מסוג מודעות, או כוונה להעברת טלפונים סלולאריים לאסירים ביטחוניים או לפגיעה בביטחון המדינה. על אף האמור, ביום 30.11.2017 קבע בית המשפט המחוזי כי קיימות ראיות לכאורה בעניינו והורה על קבלת תסקיר מעצר. שירות המבחן התרשם מרמת סיכון נמוכה להישנות מעורבות בסיטואציות אלימות. עם זאת העריך כי קיים סיכון להתנהגות עוברת חוק בעתות לחץ ודחק רגשי. שירות המבחן מצא את אחותו ואמו של העורר כראויות לפקח עליו והמליץ על שחרורו לחלופת מעצר בית, בבית אמו ובן-זוגה, לצד צו פיקוח למשך 6 חודשים.

3. בהחלטתו של בית המשפט המחוזי מיום 4.1.2018 הודגשה חומרת העבירות המיוחסות לעורר, אשר ברקע להן התארגנות מסודרת ורחבת היקף, תוך קשירת קשר בצוותא בין מספר גדול של אנשים ויצירת מערך עסקי משומן ומתוחכם. עוד צוין כי חלקו של העורר בתכנית היה מעט פחות מחלקם של יתר המשיבים, הואיל וצורף לתכנית רק בשלב מאוחר יחסית, ואף התמורה שקיבל עבור מעשיו הייתה הנמוכה ביותר. עם זאת, חלקו כפי שתואר בכתב האישום היה ממשי ומעשיו היו חמורים במידה רבה. נקבע כי הגם שהעורר לא היה מיוזמי רעיון הברחת הציוד – הרי ששימש "איש שטח", שביצע את ההברחות הלכה למעשה לאגפי בתי הסוהר השונים. בית המשפט ציין כי על אף גילו הצעיר, כבן 21 שנים והיעדר עבר פלילי, מתסקיר המעצר עולה התנהלות מניפולטיבית מצדו, המאופיינת בשקרים, מרמה והסתרת התנהלות מבני משפחתו, ובכלל זה מאחותו ואמו המוצעות כמפקחות, תוך שמצוקתו הכלכלית משמשת כגורם הנותן לגיטימציה להתנהגותו. עוד צוין כי נחזה תהליך התדרדרות במצבו תוך העמקת קשרים עברייניים. נקבע כי בכל הנוגע למפקחות המוצעות, לא ברורה די צרכה סוגיית מודעותן לביצוע העבירות על ידי העורר בעת הרלוונטית, ויכולתן לעצור בעדו ולהציב לו גבולות. לאור האמור הורה בית המשפט על מעצרו עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

4. בערר שלפני נטען כי שגה בית המשפט המחוזי בכך שלא הבחין בין העורר לבין נאשם אחר בכתב האישום, שעניינו נדון במסגרת אותו הדיון. כך, נטען כי בניגוד לאחר, הנמנה על יוזמי הקשר העברייני ופעל רבות לפיתוחו, הרי שהעורר היה לכל היותר "פועל פשוט" וזוטר ביותר, שאף עבד במסגרת הארגון כחודש ימים בלבד. הוא לא היה שותף לרקמת התכנית, לא היה מודע כלל להיקפה ולא הרגיש מחויב לה. נחיתותו הארגונית של העורר התבטאה בכך שמחד הוא זה שהסתכן ביותר בתפיסה בכך שהיה בחזית הקשר העברייני, ומאידך הוא גם זה שהשתכר בשכר הנמוך ביותר (15,000 ש"ח). כך גם, ובניגוד ליתר המעורבים, העורר שיתף פעולה באופן מלא – מיד עם תחילת חקירתו, תוך שהודה למעשה בביצוע העבירה ובהשתלשלות העניינים.

5. עוד מציין העורר כי שגה בית המשפט המחוזי בכך שלא נתן די משקל לתסקיר החיובי שהוגש בעניינו. שירות המבחן תיאר את העורר כמי שנעדר נורמות עברייניות והמליץ על שחרורו אף ללא פיקוח אלקטרוני. זאת, לאור התרשמותו הן מן העורר והן מן המפקחות המוצעות עבורו. בית המשפט המחוזי לא נתן דעתו לכך שבניגוד לכל יתר המעורבים בפרשה, נגדם קיימות ראיות מפורשות המצביעות על מודעות להעברת טלפונים סלולאריים לארגוני טרור, בעניינו שלו קיימות ראיות לעצימת עיניים לכל היותר. לפיכך ביקש העורר להורות על שחרורו לחלופת המעצר עליה

המליץ שירות המבחן.

6. מנגד סמכה באת-כוח המשיבה את ידיה על החלטת בית המשפט המחוזי. לטענתה, לא מדובר רק בעצימת עיניים והעורר אף הודה בקשריו עם אנשים מהרשות הפלסטינית. העבירות המיוחסות לו בוצעו בצורה שיטתית ומאורגנת. אמנם לא מיוחס לו תפקיד של מנהיג, אך לעורר חלק ניכר בהתארגנות, וברי כי אם לא היה מבצע את חלקו לא ניתן היה להעביר את הטלפונים בסופו של דבר לאסירים הביטחוניים. אין מחלוקת על כך שחלקו של הנאשם האחר היה גדול בהרבה מחלקו של העורר, אך לא ניתן להתעלם מהמסוכנות הרבה הנלמדת מאופיין של העבירות גם באשר למעשי העורר לבדו. עוד ציינה המשיבה כי התסקיר שנערך בעניינו מלמד על התדרדרות, העמקת קשרים עברייניים ופנייה לפתרונות מגמתיים ושוליים.

דין והכרעה

7. לאחר עיון בערר ושמיעת טענות הצדדים בדיון שנערך לפני, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות.

8. העבירות המיוחסות לעורר חמורות ביותר, וטומנות בחובן סיכון רב לביטחון המדינה ואזרחיה. עבירות אלו מקימות אף חזקת מסוכנות סטטוטורית, מכוח סעיף 21(א)(1)(ג)(2), בשילוב עם סעיף 35(ב) לחוק. גם אם, כטענת העורר, לא הייתה לו מודעות לפגיעה בביטחון המדינה או לסיוע לארגון טרור, התנהגותו מלמדת, לכל הפחות על חשד, המלווה באדישות לתוצאות הקשות שעשויות להיות למעשיו. על כן, ברי כי גם אם מעשיו בוצעו כטענתו מתוך מניע כלכלי ולא אידיאולוגי – אין להתעלם מן האופי הביטחוני הנלווה לפעולותיו. זאת, בדגש על כך שמחומר הראיות עולה לכאורה שהעורר ידע על כך שבמערך החדרת הטלפונים מעורבים גורמים פלסטינים, כמו גם שבבתי הסוהר אליהם הוחדרו המכשירים מצויים אסירים ביטחוניים. בית משפט זה עמד לא אחת על המשמעות הביטחונית שיש לראות בהחדרת מכשירי טלפון סלולאריים לבתי הכלא בהם שוהים אסירים ביטחוניים, ויפים לעניין זה דבריה של השופטת ד' ברק-ארז בע"פ 2891/12 מדינת ישראל נ' רבעא, פסקה 4 (15.7.2012):

"הברחת מכשירי טלפון אל בין כתלי הכלא נחשבת על-ידי גורמי הביטחון לפעילות בעלת השלכות מזיקות ביותר. השלכותיה חורגות הרבה מעבר לשאלות של משמעת בבית הסוהר עצמו אל עבר היבטים ביטחוניים ממש ומניעת פעילות של פשע וטרור מחוץ לכותלי בית הסוהר. מבחינה זו, כל הברחה של מכשיר טלפון אל בית הסוהר יוצרת איום פוטנציאלי על שלום הציבור ומסכלת היבט חשוב של מטרות הענישה – ניתוקו של העבריין המורשע מרשת הפעילות העבריינית, ככל שהוא עדיין קשור בה".

כפי שנטען, העורר פעל כחלק אינטגרלי ממערך מאורגן ומתוכנן, בעל מאפיינים "עסקיים", שמטרתו להבריח טלפונים סלולאריים ואביזרים נלווים לאסירים ביטחוניים. על אף שכאמור לא היה מיוזמי ההתארגנות, אין להמעיט מהמסוכנות הנשקפת ממעשיו, שכן כפי שקבע בצדק בית המשפט המחוזי, חלקו היה ממשי ביותר ואף לולא חלקו לא ניתן היה להוציא את הקשר לפועל.

9. עוד מקובלת עלי עמדת המשיבה לפיה תסקיר המעצר שנערך בעניינו של העורר אינו מעודד כלל. שירות המבחן התרשם כי העורר עובר תהליך התדרדרות, המתבטא בחשיפה לקשרים עבריינים תוך התגברות מצוקתו הכלכלית, ובחירה בדרכים שליליות לפתרון בעיותיו, לצד התנהגות מניפולטיבית ובעייתית. שירות המבחן אמנם הצביע

על רמת סיכון נמוכה להישנות מעורבותו בסיטואציות אלימות, אך עם זאת גם מצא כי קיים סיכון להתנהגות עוברת חוק בעתות לחץ ודחק רגשי לצורך השגת מענה לצרכיו. כאמור, שירות המבחן המליץ לבסוף על שחרורו של העורר לבית אמו, בפיקוחן של אמו ואחותו. אלא שכידוע, על אף התפקיד החשוב שממלא שירות המבחן, ההמלצה שבתסקיר המעצר מהווה רק שיקול אחד מתוך מכלול השיקולים שעל בית המשפט לבחון, ומכל מקום בית המשפט הינו עצמאי בהפעלת שיקול דעתו ואינו מחויב באימוץ ההמלצה (בש"פ 9302/08 אלעקובי נ' מדינת ישראל (14.11.2008); בש"פ 7848/10 פלוני נ' מדינת ישראל (2.11.2010); בש"פ 5309/05 צמח נ' מדינת ישראל (29.6.2005)). כאמור, על אף המלצת שירות המבחן, בית המשפט המחוזי התרשם כי לא ברורה די צרכה סוגיית מודעות המפקחות המוצעות בזמן אמת לעבירות שביצע העורר, ויכולתן לעצור בעדו היום ולהציב לו גבולות. לעניין זה מקובלת עלי מסקנת בית המשפט המחוזי לפיה לאור האמור, ונוכח חומרת מעשיו הרבה ודפוסיו הבעייתיים העולים מתסקיר המעצר, היכולת לתת בו אמון בשלב זה – מוטלת בספק רב. בנסיבות אלו לא שוכנעתי כי יש מקום להתערב בהחלטתו של בית המשפט המחוזי לעצור את העורר עד לתום ההליכים נגדו.

נוכח האמור, הערר נדחה.

ניתנה היום, ט"ז בשבט התשע"ח (1.2.2018).

ש ו פ ט